

NOORD-BRABANDER.

Zaterdag, 14 Januarij.

FRANKRIJK.

PARIS, den 10 Januarij.

De zaken van Spanje en wat daarmee in verband staat, hebben den 9den uitsluitend de Pairs bezig gehouden. De hertogen de Drex-Breze en de Noailles, die beiden tot de partij der legitimisten behooren, hebben hunne voorliefde voor Don Carlos niet ontveinsd; doch tevens aangetoond, hoe gevaarlijk het voor Frankrijk was, om aan het revolutionnair beginsel in Spanje ondersteuning te verlenen, terwijl men toch genoodzaakt was dat beginsel binnen 'slands te bestrijden en de Pairs thans voor de zesde maal in korte jaren als gerechtshof vergaderd waren, om over daaruit voortvloeiende misdaden vonnis te vellen. Te gelijk hebben deze redenaars trachten te betoogen, dat het nauwe verbond met Engeland aan Frankrijk slechts nadeelen aanbragt; dat het eerste Rijk, door eene louter zelfzuchtige staatkunde geleid, zich aan geene elders bovendienvende staatkundige beginselen bekwamde, mits zijne handelsbelangen slechts bevorderd werden, dat het daarom aan de eene zijde de vestiging van beschaving en christendom op de Noordkust van Afrika heimelijk of in het openbaar tegenwerkte, en aan den anderen kant den revolutionnair geest in Spanje aanbleef; dat Engeland zich nu reeds in San Sebastian en los Passages genesteld had, en deze beide vestingen evenmin zou overgeven, als vroeger Gibraltar, waarvan de Engelschen zich nog gelijks meester gemaakt, op een oogenblik, dat zij als bondgenooten van Spanje oorlog voerden, enz.

De eerste minister Molé heeft de staatkunde van Frankrijk ten aanzien van Spanje verdedigd en beweerd, dat Engeland in deszelfs betrekkingen ten aanzien van dat land op eene eerlijke wijze had gehandeld. De minister erkende echter, dat in der tijd ophelderingen aan Engeland wegens het bezetten van los Passages en een paar naburige forten door Engelsche artilleristen waren gevraagd; doch het daarop gegeven antwoord was volkomen voldoende geweest. Engeland had betoogd, dat het de kleine haven los Passages noodig had, om eene schuilplaats voor deszelfs oorlogsschepen op de kust van Biscaye te bezitten, en had dadelijk na de gemaakte aanmerkingen de Britsche artilleristen en stukken geschut uit de bedoelde forten doen vertrekken. Te gelijk had de Engelsche regering plegtig verzekerd, dat zij in geene deele aan het voortdurend inhouden van eenig versterkt punt in Spanje dacht. — De heer Cousin trad bij deze beraadslaging als verdediger van het vorige ministerie (dat van den heer Thiers) op, en sprak voor het denkbeeld van dien staatsman, om wel niet regstreeks in Spanje tusschen beiden te komen, maar toch aan de Koningin de medewerking van een aanzienlijk legerkorps te verzekeren. Dit gaf aanleiding, dat de heer Molé de spitsvindige onderscheiding tusschen de woorden *tusschenkomst* en *medewerking* geheel verwierp, en er openlijk voor uitkwam, dat zijn Kabinet, ofschoon de zegespraal der Koningin-Regentes wenschende, niet de verantwoordelijkheid van den loop der zaken in Spanje niet op zich wilde nemen, en dat het vorige Kabinet was afgetreden, omdat het in dit opzigt anders dacht. — De verdere beraadslagingen over het adres zijn tot den volgende dag uitgesteld.

De verantwoordelijke uitgevers van drie der legitimistische bladen, de *Gazette de France*, de *France* en de *Quotidienne*, zijn den 9 door het Parijsche hof van assises, tot vier of drie maanden gevangenisstraf en eene geldboete van 3000 of 1500 franken veroordeeld, wegens het plaatsen van artikelen, waarbij, in meer of minder duidelijke bewoordingen, te kennen werd gegeven, dat de hertog van Angoulême zijne regten op de Fransche kroon aan den hertog van Bordeaux had overgegeven, en waarin men dit eene aanranding der regten van Koning Lodewijk Philips gezien heeft.

Voor het hof van assises te Staasburg zijn den 6 Januarij de openbare verhooren, in de zaak van de mislukte onderneming van Prins Lodewijk Buonaparte begonnen. Een der getuigen, de kapitein Raindre, heeft verklaard, dat hij reeds in Julij 1836, door Prins Lodewijk Buonaparte, die zich daarvoor naar Kehl had begeven, is aangezocht, om een opstand in den geest der Buonapartisten deel te nemen, doch dat hij, Raindre, zulks heeft geweigerd, en kort daarna van het ontvangen aanzoek aan zijne generaals heeft kennis gegeven: eene omstandigheid, waaruit men moet opmaken, dat de Fransche regering reeds lang te woren, van het breeken der zamenspan-

ning onderzigt was. De verhooren der betigte officieren, die ook den 7^{en} zijn voortgezet, hebben tot nu toe weinig belangrijks opgeleverd. De voornaamste daarvan, de kolonel Vaudry, heeft zijne deelneming aan den opstand wel niet geloofd; maar zich toch zoo goed mogelijk trachten vrij te pleiten. Anderen der officieren, zoo als de overste Parquin en de luitenant Laity, hebben zich veel minder bedaard gehouden. De eerste zeide, dat hij den eed van trouw, in 1804 aan Keizer Napoleon gezworen, nog niet vergeten was, en een weinig minder spel met eden dreef, dan zeker beroemd staatsman. De luitenant kwam er voor uit, dat hij te minder zwartigheid had gemaakt, om aan Lodewijk Philips ongetrouw te worden, vermits deze zijne plichten als Koning zoo slecht vervulde. De advokaten der beschuldigten hebben reeds dadelijk de gelegenheid aangegrepen, om te doen zien, hoe moeijelijk deze rechtspleging, door de verwijdering van het hoofd der zamenzwering, Lodewijk Buonaparte, werd. Een der gezworenen uit Straasburg, die in deze zaak beslissen moeten, heeft verklaard, geen Fransch genoeg te verstaan, zoodat alle de debatten ook in het Duitsch vertaald moeten worden, hetgeen de feresgittingen, naar men rekest, vijf dagen langer zal doen duren. — In de zitting der afgevaardigden, van heden, is het ontwerp van adres, in antwoord op de troonrede, door den voorzitter Dupin aangeboden. Hetzelve vangt aldus aan:

«Op het oogenblik, dat Uwe Majesteit zich met ons kwamen geluk wenschen over de bevestiging onzer instellingen en over de uitkomst onzer gemeenschappelijke pogingen voor het geluk van Frankrijk, heeft een verschrikkelijke aanslag uw voor het nageslacht zoo kostbaar leven bedreigd. In deze treurige omstandigheid is onze eerste pligt, de verontwaardiging uit te drukken, welke dergelijke misdaden ons inboezemen, die de edele vastheid van uw karakter hebben doen uitblinken, gelijk wij gezien hebben, doch die tevens onze gemoedoren ten diepste met smart hebben vervuld, daar wij bedenken, dat gij slechts aan de leggen der moordenaars blootgesteld zijt, omdat gij onze instellingen ongeschonden bewaard hebt.

«Er blijft ons over, een treurigen pligt te volbrengen, die tevens een troost is, een treurige en zwaarwigtige troost, zooals in dergelijke omstandigheden past: dat is, in naam van Frankrijk, en ten overstaan van Europa, te verklaren, dat het Koningschap, door de omwenteling van Julij gvestigd, buiten het bereik van de aanslagen der boosheid is, en dat het op uwe eeden en de onze steunende, en door de liefde van een verlicht volk geschraagd, even onverbreekbaar als populair is.

«Uwe Majesteit hoopt, dat de vrede van Europa voor langen tijd verzekerd is; wij vereenigen ons verheugd met die hoop, en Frankrijk wenscht zich geluk, dat het door deszelfs vastheid en beleid voortgaat, de rust der wereld te handhaven.

«Onze diplomatische betrekkingen, ten eenenmale met de Vereenigde Staten van Amerika hersteld, doen ons gelouwen, dat er voortaan geen twist meer tusschen de twee Volken zal bestaan.»

Op dezelfde wijs laat men zich in het ontwerp ook over Zwitserland uit, en geeft het genoeg te kennen, dat de betrekkingen met dit gemeenebest hersteld zijn. — Aangaande Spanje houdt het adres het volgende in:

«Wij betreuren den burgeroorlog, welke steeds voortgaat Spanje te verwoesten. Frankrijk werd diep bewogen over de zwaarwigtige gebeurtenissen, welke te Lissabon en te Madrid hebben plaats gehad, doch het hoopt, dat, bij de wijsheid en de veerkracht der volken van het Schiereiland, de constitutionele monarchy over de gevaren, welke haar bedreigen, zal overlevieren. Wij vormen opregte wenschen voor de zaak van Koningin Isabella, en wij voeden het vertrouwen, dat het door uwe verbond van Uwe Majesteit met den Koning van Groot-Brittannië, en uwe standvastigheid, om het viervoudig verbond te handhaven te doen leggen, mede zullen werken, om Europa door eene tegenomwenteling te behoeden. Uw gouvernement, Sire, heeft de belangen en de gevoelens van Frankrijk wel begrepen, toen hetzelve het voor de opofferingen bewaard heeft, welke de gewapende tusschenkomst in de inwendige aangelegenheden van Spanje nu zich had kunnen slepen. Doch Frankrijk zal steeds deszelfs veiligheid en roem weten te doen verdedigen, en deszelfs soldaten zouden, is het nood, onder uwe vaandel voor hetzelve hun bloed doen stroomen,»

dat hij de meest gebiedende noodzakelijkheid kan afgevergd worden.

Hierop volgt deze zinsnede omtrent onze Afrikaansche bezittingen.

«Wij beklagen met Uwe Majestät de smartelijke verliezen, welke wij in Afrika geleden hebben. God wongen om tegen de elementen te kampen, hebben onze krijgsvonden niet minder aan de vermoedissen en ontberingen als aan den strijd het hoofd geboden, hetgeen Frankrijk niet te minder zal op prijs stellen. Uw tweede zoon heeft het edel voorbeeld van den erfgenaam des troons gevolgd, en wij wenschen hem geluk, dat hij in de gevaren des legers gedeeld heeft. Wanneer uw bewind zich bezig houdt met de middelen, om aan onze wapenen het overwigt te geven, dat aan dezelve toekomt, en om aan onze bezittingen onwankelbare hechttheid bij te zetten, zal het tevens wel de oorzaken opsporen van de onverwachte rampen, welke wij betreuren.»

De kamer zegt vervolgens hoofdzakelijk, dat de poging tot opstand, of eene groote stad te werk gesteld, de trouw des legers te meer in het licht gesteld heeft; dat het te hopen is, dat de vermindering van deze en dergelijke aanslagen de misdadigen zullen afschrikken, en de gestelde voorbeelden de orde en onschendbaarheid van 's Konings persoon zullen verzekeren.

Hierna geeft zij te kennen, dat zij met belangstelling de aangekondigde ontwerpen van wet te gemoet ziet, welker aard van de zucht getuigen, om de zedelijke weldaden der vrijheid met al de voordeelen der stoffelijke welvaart te vereenigen. Zij neemt ter slotte de gelegenheid te baat om te zeggen: «dat de wil des volks het stamhuis onafscheidelijk aan deszelfs lot verbonden.» — De discussie over dit adres is op aanstaanden Donderdag bepaald.

SPANJE.

Van de zijde der Fransche regering zijn de volgende telegraphische berichten uit Bayonne van den 5den Januarij openbaar gemaakt, welker overzending echter vrij langzaam heeft plaats gehad:

«Den eersten Januarij hielden de beide strijdende partijen steeds dezelfde stellingen in. Espartero bevond zich namelijk steeds in Bilbao; de Carlisten stonden tusschen Guadalcana en Miravalles, en Don Carlos hield zijn hoofdkwartier te Durango. Villareal heeft een verzoek om ontslag [als opperbevelhebber der Carlisten] aangeboden, hetwelk is aangenomen. De Infant Don Sebastian is tot opperbevelhebber benoemd. Moreno staat aan het hoofd van zijnen algemeenen staf, en Villareal is zijn adjudant. Egüia is tot Minister van Oorlog [van Don Carlos] benoemd.»

De *Gazette de France*, die, zoo als men weet, voor Don Carlos partij trekt, deelt het volgende over de Spaansche zaken mede:

«Brieven uit Bilbao vermelden, dat de groote hoeveelheid sneeuw, die in den omtrek gevallen is, Espartero belet, om eene beweging buiten die stad te maken. Volgens berichten uit Durango, hebben de Koninklijke troepen op dat punt twee en dertig ponders en twee houwitser geworpen. Te Guadalcana hebben zij verscheidene veldstukken. Derzelver overige artillerie bevindt zich te Borneo en te Guernico. Den 30sten December heeft het Koninklijk leger eene maand soldij ontvangen. De benoeming van den Infant Don Sebastian tot opperbevelhebber van het leger voor Bilbao zal Karel V [Don Carlos] in staat stellen, om, zonder dat het vertrouwen der krijgsmagt, daardoor geschoft wordt, zich naar elk ander punt te begeven, waar zijne tegenwoordigheid noodzakelijk mogt worden. Die in de kracht zijns levens [hij is thans 25 jaren oud] voorzeker dien edelen moed zal doen uitblinken, waarvan zijne voorvaderen zoo vele bewijzen hebben gegeven. Alle berichten, die men sedert den intogt van Espartero te Bilbao ontvangt, komen daarin overeen, dat die gebeurtenis geenszins de gewigtige gevolgen, welke men daaraan toeschrijft, na zich zal slepen. De werkeloosheid van Espartero, in eene stad, alwaar zich voortdurend schaarschte van levensmiddelen, en vooral van meel doet gevoelen, bewijst genoege, in welke verlegendheid hij zich omtrent den verder aan de krijgsverrigtingen te geven loop bevindt.»

Nog deelt de *Gazette* een brief uit Durango van den 30sten mede, waarin gezegd wordt, dat de boven medegedeelden benoemingen aan de krijgsmagt van Don Carlos nieuwe geestkracht hebben ingeboezemd, waarvan men de beste gevolgen verwacht.

— Te Madrid zijn de regstreeksche verkiezing met 88 tegen 63 stemmen aangenomen.

ENGELAND.

LONDEN, den 31 Januarij.

H. M. de Koningin neemt in beterschap toe. — De hertogin van Gloucester is ernstig ziek.

— Er zijn hier te lande berichten uit Lissabon, van den 4 dezer, ontvangen. De geruchten liepen aldaar, dat het tegenwoordige ministerie, onmiddellijk na de opening der Cortes, zou aftreden. Lissabon zelve was, wat het staatkundige betreft, rustig; doch het plegen van diefstal, het inbreken in huizen en straatseenderijen waren aan de orde van den dag, doch vooral te Oporto, waar geene de minste veiligheid schein te bestaan.

— De heer O'Connell heeft weder een brief openbaar gemaakt, gerigt aan den heer Wenwont Beaumont, en den 30 December uit Darryname geschreven. Hij zegt daarin onder anderen: «Ik ben van meening, dat Ierland volstrekt niet rustig zijn kan, en, minst bedunfels, niet zijn moet, voor de godsdienst der meerderheid in allen opzichte op denzelfden voet gesteld wordt als de minderheid. Ierland zal nimmer tot bedaren komen, zonder eene volledige gelijkheid in het godsdienstige, zonder eenig overwigt in het staatkundige of burgerlijke van de Protestantsche kerk. Er zijn, naar mijn begrip, drie middelen, om tot die gelijkheid der twee kerken, de Katholieke en de Protestantsche te geraken. Het eerste bestaat hierin, om der heerschende kerk de inkomsten te laten, welke haar toegestaan zijn, en dat de wetgeving behoorlijke bezoldiging aan de Katholieke toestaat. Het tweede, dat onder de Protestanten en Katholieken, de thans door de eerste alleen geheven sommen verdeeld worden; het derde middel zou zijn, om voor het volks-onderwijs en andere handelingen van weldadigheid, de thans aan de Protestantsche kerk verleende sommen toe te staan, en aan de Protestanten de zorg over te laten, om zelf in de kosten van huare eeredienst te voorzien, hoewel thans de Katholieken doen.»

BELGIE.

BRUSSEL, den 31 Januarij.

De Belgische berichten leveren niets van enig belang op. De *Mercure Belge* alleen, vermeldt dat de directeur van den handel en nijverheid in België J. Smits, die naar Londen was gegaan om eene definitieve schikking te treffen, dat voortaan de Belgische vaartuigen voor goed, van het buitengewoon regt in de Britsche havens ontheven werden, te Brussel is teruggekomen, waaruit de *Mercure* aanleiding nam om zich te vleijen dat de heer Smits in zijn oogmerk was geslaagd.

— Te Antwerpen schijnt men bezig te zijn met het bouwen van eenen stoomsleper op de Schelde, waarvan men het gemis aldaar sedert lang had gevoeld.

— Nooit heeft men te voren op *Koppermaandag* zoo vele beschonken drukkers en zotters in de hoofdstadt (Amigo) zien opbrengen als dit jaar. Men heeft zelfs zijne toevlugt tot karren en wagens moeten nemen, om hen van de straat te vóeren.

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE, den 31 Januarij.

Bij besluiten van den 10 dezer maand, heeft Zijne Majestät den staatsraad Mr. A. van Goyenkamp, als vice-president van het auditie-collegie, met het einde van het thans lopende boekjaar, eervol ontslagen, en is dezelfde door Mr. M. benoemd tot minister van Staat, en, als zoodanig *ad interim* belast met het bestuur der finantien.

— Uit Nijmegen schrijft men van den 10: «Laatsteleden Zaterdag overleed alhier de hoog edel gestrenge heer Eiso Bergsma, majoor ingenieur en commandant van het korps mineurs en sappeurs, ridder van de militaire willemsorde.»

— In den namiddag van eergisteren is te Gorinchem, na een smartelijk lijden en langzaam verval van krachten, overleden, de Hoog Edel Gestrenge Heer Muller, generaal-Majoor, opperbevelhebber der vestingen Gorinchem, Woudrichem en Loevestein, directeur der artillerie-directie en der geschutgieterij te 's Hage, ridder der militaire Willemsorde en van den Nederlandschen Leeuw, enz. enz. De overledene, die gedurende zijne veeljarige loopbaan (zijnde hij reeds in 1785 als kadet-bombardier in dienst van den lande getreden) het vaderland in veelvuldige betrekkingen als krijgsman met eere diende, en gedurende de Fransche overheersching onder den maarschalk Soult, als luitenant kolonel den veldtogt in Spanje mede maakte, werd na de herstelling van het koninkrijk tot kolonel der artillerie in Nederlandsche dienst en reeds in 1822 tot Generaal-Majoor bevorderd. In 1830 werd hem door Z. M. den veree-reerden last opgedragen, om de bovengenoemde vestingen in staat van verdediging te brengen, en de bewaking derzelfde aan zijne zorg te overtrouwd, van welke taak hij zich op eene wijze kweet, die het belang des vaderlands hovenal op het oog had, doch waarbij hij zich ook steeds de liefde en achting, zoo van den burger als krijgsman, in de plaatsen onder zijn bevel, in eene hooge mate wist te verwerven.

PRUISSISCHE VERDRAAGZAAMHEID.

Niet alleen de Fransche en Belgische dagbladen, maar ook de Duitsche en Engelsche beginnen artikelen mede te deelen over de Pruisische onverdraagzaamheid ten opzichte der Roomsche Katholieken; dit begint zoo ver te gaan, dat het Pruisisch ministerie zich gedrongen vindt, zich zoo mogelijk te moeten regtvaardigen, en heeft in deszelfs geliefkoosd dagblad, het *Journal de Francfort*, een artikel doen plaatsen, waarin getracht wordt de voorgevens van een Engelsch dagblad te logenstraffen; de Katholieken en Protestanten, wordt daarin gezegd, leven onderling in de beste verdraagzaamheid, en geven blijken van eene gelijke genegenheid voor het gouvernement; in dat artikel wordt ontkend dat die Protestanten, die tot de Roomsche

Katholijke kerk terugkeeren, van hunne penen en bediendingen ontzet worden, en dat de Protestanten niet bij voorkeur tot ambtenaren worden benoemd, en eindelijk dat het niet waar is, dat het Gouvernement de goederen van Roomsch-Katholijken congres der Protestanten doet verspreken.

Als een tijl van dezelfde aardigheid wordt de goedkeuring aangehaald, die het Gouvernement op de benoeming van Mgr. de Droste Vischering tot aartsbisschop van Keulen heeft verleend, van een man die, zoo als daarbij gezegd wordt, het hof van Rome zoo zeer is toegedaan.

Ook in dit dagblad zijn tot wederlegging van dit alles, meermalen staattjes van de Pruisische verdraagzaamheid mede gedeeld, en ook onderscheidene reizen zijn dezelve door de Censuur geschrapt.

Nu heeft een fransch dagblad zich de moeite gegeven door het aanhalen van eenige voorbeelden, welke waarde men aan die ontkenning kan hechten.

Daarin wordt gevraagd of onder vele anderen de deugdzaam en geëerde professor Beckedorf uit zijnen post niet is gedestitueerd, alleen omdat hij tot de oude moederkerk is teruggekeerd, en of de professoren Jarke en Philipp niet een gelijk lot gedeeld hebben?

Dat men de koninklijke almanak van Pruisen raadplege en daarop zal men geen Roomsch-Katholijke onder de voorname staatsmannen en hooge ambtenaren vinden; deze posten zijn alle voor de manier der hervorming bestemd; nergens vindt men presidenten van de besturen, voordeelgevende betrekkingen, noch hoofdofficieren die den Roomsch-Katholijken godsdienst belijden, ofschoon $\frac{1}{10}$ der bevolking tot dat kerkgenootschap behoort. — Voor de protestanten zijn bij alle korpsen geestelijken aangesteld, maar Roomsch-Katholijke ambtenaren zijn niet te vinden, ja zelfs moeten de R. K. Militairen eenmaal in de maand den protestantschen kerkdienst bijwonen en het wordt hem moeilijk gemaakt hunnen eigen Godsdienst waar te nemen.

Niet alleen de goederen en bezettingen der abdijen en kloosters, die gesupprimeerd zijn, worden voor het grootste gedeelte ten voordeele van Protestantische inrigtingen bestemd, maar zelfs die van Seminarieën en de kollegien tot aankweeking van R. K. geestelijken en voor de R. K. jeugd, zijn in Protestantische kollegien verkeerd. — Dat men de ingezetenen van Keulen, Düsseldorf, Erfort, Wetzlar, Heiligerstadt, Trier, enz. raadplegen op welke wijze met de R. K. Kollegien en geestelijken wordt gehandeld, op welke wijze met de Roomsch-Katholijken gelijke rechten en voordeelen als de Protestanten worden toegekend. In bijna alle Kollegien, behalve nog die uitsluitend Protestantisch zijn, behooren de directeurs en professoren tot dat kerkgenootschap, terwijl men onder de Roomsch-Katholijken rekkelijke geestelijken bij voorkeur plaats.

In vele R. K. gemeenten worden protestantsche kerken gebouwd en aan de Katholijken wordt dit belet of moeilijk gemaakt, onder anderen hebben de 600 Roomsch Katholijken te Goeritz acht jaren te vergeefs verzocht om een kerk op hunne eigene kosten te bouwen, hetwelk hen eindelijk bij een ministerieel besluit vergund is, onder voorwaarden dat daarin slechts *negenmaal* in het jaar de godsdienst zal worden uitgeoefend.

De protestantsche ambtenaren in R. K. distrikten, die eens vrouw van dat kerkgenootschap kunnen trouwen, worden al spoedig naar protestantsche distrikten bevorderd om alle gelegenheid voor de vrouw te benemen van haren godsdienst uit te oefenen; de Koning schijnt te verlangen, dat die vrouwen het voorbeeld van de zijne; de prinses de Liegnitz, volgen en van de prinses van Beijeren, die met den kroonprins gehuwd is.

Het is aan de protectie van eerstgemelde prinses dat de graaf de Sidniskij zijne benoeming van aartsbisschop van Breslau, in Silezien, te danken heeft, eens benoeming waarvoor de Katholijken met reden beducht waren en die niet dan na twee reizen een kerkelijk onderzoek te hebben doorgestaan, te Rome bevestigd is. — Mogelijk vermeent het hof van Pruisen dat de Roomsch-Katholijke met genegenheid en gunst worden behandeld, indien men benoemingen van kerkvoogden toestemd, die zoo als Mgr. de Droste Vischering het vertrouwen van het hoofd der Kerk en de achting van de geestelijken en hunne geloofsgenooten verdienen.

Deze benoeming zou waarschijnlijk niet zoo gaaf zijn doorgaan, wanneer het Gouvernement niet beducht was geweest voor de drukpers, die dagelijks meer openlijk de partijdige geest van het Gouvernement bekend maakt; want ongeacht alle bevoordelingen tegen het inkomen en verspreiden van dagbladen die de belangen der Roomsch-Katholijken voorstaan, worden deze algemeen gelezen. Het is bekend dat de Koning van Pruisen vele reizen heeft besteedt om de Lutheranen en Calvinisten tot een kerkgenootschap te vereenigen; en zoude hij mogelijk niet trachten een verband der negentiende eeuw te worden; de wijze op welke hij dat doet schijnt hem onverschillig; een elk kan gelooven wat hij goedvindt, mits hij maar den naam van Evangelisch-gezind aanneemt en mogelijk heeft hij ook de bedoeling van de Roomsch-Katholijken allenskens daartoe te brengen; niet willende herdenken dat die kerk door Gods Zoon zelfs op een rots gebouwd is, waartegen de poorten der helle niet vermogen en ongeacht alle zoo openlijke als heimelijke vervolging, volgens de beloften van den Zedigmaker, tot het einde der eeuwen zal duren.

VOORNAAMSTE VORSTEN VAN EUROPA.

	Geboren.	Reg. sedert.
Baden: Groothertog Leopold-Karel Frederik	29 Aug. 1790.	30 Maart 1830.
Beijeren: Koning Lodewijk-Karel August.	25 Aug. 1786.	13 Oct. 1825.
Danemarken: Koning Frederik IV.	28 Jan. 1768.	13 Maart 1808.
Frankrijk: Kon. Lodewijk-Philips I.	6 Oct. 1773.	9 Aug. 1830.
Griekenland: Kon. Otto-Frederik-Lodewijk I.	1 Janij 1815.	7 Mei 1832.
Groot-Brittanje en Hanover: Koning Willem IV.	21 Aug. 1765.	26 Junij 1830.
Kerkelijke Staat: Paus Gregorius XVI.	18 Sept. 1765.	2 Febr. 1831.
Oostenrijk: Keizer Ferdinand I. (Kon. van Hongarije en Boheme.)	19 April 1793.	2 Maart 1835.
Ottomanische Porte: Sultan Mahmoud II	20 Julij 1785.	28 Julij 1808.
Portugal: Koningin Donna-Maria II	4 April 1819.	2 Mei 1826.
Pruissen: Kon. Frederik-Willem III.	3 Aug. 1770.	16 Nov. 1797.
Rusland: Keizer Nikolans I. (Koning van Polen)	6 Julij 1796.	1 Dec. 1825.
Sardinië: Koning Karel-Albert	2 Oct. 1796.	27 April 1831.
Saksen: Koning Frederik-August.	18 Mei 1797.	6 Junij 1836.
Siciliën: Koning Frans II.	12 Jan. 1810.	8 Nov. 1830.
Spanje: Maria-Isabella-Louisa, dochter van wijlen Koning Ferdinand VII, onder het regentschap van de Koningin weduwe Maria-Christina	10 Oct. 1830.	29 Sept. 1833.
Wurtemberg: Koning Willem-Frederik-Karel	27 Sept. 1781.	30 Oct. 1816.
Zweden en Noorwegen: Koning Karel XIV.	26 Jan. 1764.	5 Febr. 1818.

Heden verlost zeer voorspoedig van een walgenschap
DOCHTER.
 's Bosch,
 den 8 Jan. 1837.
 M. VAN MEERWYK,
 Echtgenoot van
 H. VAN BAEK,
 Apotheker.

LETTERKUNDIGE AANKONDIGINGEN.

NIEUWE UITGAVE
 VAN HET
GRADUALE EN ANTIPHONARIUM
ROMANUM.

Daar sommige Eerw. HH. Geestelijken, alsmede enige liefhebbers van den Gregoriaanschen zang, den wensch hebben te kennen gegeven, om in te teekenen op een *nieuwe uitgave van het thans in gebruik zijnde Graduale en Antiphonarium, zonder verandering van sleutels of bijplaatsing van kruisen*, zoo wordt bij deze te kennen gegeven, dat men bij den ondergeteekenden op zoodanige uitgave van het *bestaande Graduale en Antiphonarium* kan intekenen, op *dezelfde voorwaarden* als die in het alom verzonden prospectus der nieuwe uitgave vermeld; zullende *beide uitgaven* gelijktijdig bij hem, onder *kerkelijke goedkeuring*, het licht zien; ten welken einde de intekening, zoo voor de eene als andere uitgave, alsnog tot den 20 Februarij 1837, blijft opengesteld.

Den ondergeteekenden neemt de vrijheid beide ondernemingen, aan de welwillende begunstiging van de Eerw. Heeren Geestelijken en van Heeren Koristen, bijzonder aan te bevelen.
 's Gravenhage, den 10 Januarij 1827.

A. P. VAN LANGENHUYSEN.

- Hij de Gebroeders **LANGENHUYSEN**, Boekhandelaars te 's Hertogenbosch, zijn, onder meer andere, de volgende nieuwe belangrijke werken te bekomen, als
1. Episoden uit het Leven van KAREL V, Koning van Spanje, door den Baron de LOS VALLES, uit het oorspronkelijke vertaald, versierd met de portretten van KAREL V, ZUMALACARRECY en van den Baron de LOS VALLES. in 8o. 1836 f 3-00
  2. MARIE-JOSEPH DE GERARD, Pèlerinage à Jérusalem et au Mont Sinai, en 1831, 1832 en 1833. 2 vol. in 12o. Tournay 1836 à f 1-80.
  3. M. DE CHEVALLER ARTAUD, Ancien chargé d'affaires de France à Rome, à Florence et à Vienne, de l'Académie des inscriptions et belles-lettres, de la Crusca et de Gottingue, etc. Histoire du Pape Pie VII, 2 vol. in 8o. avec portraits de Pie VII, H. Card. Consalvi et B. Card. PACCA. 1836 f 4-00.
  4. La Douleureuse Passion de Notre Seigneur Jesus Christ, d'après les Meditations de d'ANNE CATHARINA EMMERICH, religieuse Augustine in Couvent d'Agneleuberg à Dalmen. Morte en 1824, traduite d'Allemand. vol. in 8o. 1836 à f 1-75.

5. Histoire de Sainte ELISABETH de Hongrie, Duchesse de Thuringe: (1207-1231) par le Comte de M... pair de France. Vol. in 8°. de 480 bladz. 1856. à f 3.50.

6. Oeuvres Complètes de Saint ALPHONSE-MARIE DE LIGUORI, évêque de St. Agathe-des-Goths, Traduites et mises en ordre de l'Italien en Français, par MM. les Abbés VIDAL, DACALLE et BOUSQUET, 22 vol. in 8°. ou 22 vol. 12°, non compris la Théologie.

Publier les Oeuvres Complètes du B. ALPHONSE MARIA DE LIGUORI, le plus Saint Evêque du dernière siècle, c'est à la fois bien mériter de la Religion et de la Société, écrivant, il y a huit ans, le grand Pape Leon XII au libraire Marcellini, de Turin. Pour arrêter les terribles effets de l'inondation des mauvais livres, que ne s'étendant jusqu'aux extrémités de la terre, ajoutait de Saint Pontife, une miséricordieuse Providence à daigné désigner un grand nombre d'écrivains non moins remarquables par leur doctrine que par leur piété, elle les placés à l'écart de méchants pour la défense de la religion et des mœurs. Parmi ceux ci brille au premier rang le très-digne ALPHONSE-MARIE DE LIGUORI. Le prix in 8o. à f 34.00.

7. La Véritable épouse de Jésus-Christ, ou la Religieuse Saintifiée par les vertus propres de son état, traduite de l'Italien de Saint ALPHONSE-MARIE DE LIGUORI. 3 vol. in 12°. 1856 à f 3.50.

BEKENDMAKINGEN.

GROOT NEDERLANDSCH CIRQUE OLYMPIQUE

ONDER DIRECTIE VAN

J. FOUREAUX,

TE 'SHERTOGENBOSCH.

Op ZATURDAG den 14 en DINGSDAG den 17 Januarij aanstaande G R O O T E , B R I L L A N T E V O O R S T E L L I N G E N in de R I J K K U N S T en de G E D R E S S E E R D H E I D D E R P A A R D E N , waarin zich alle leden van het Gezelschap zullen bijveren om de algemeene tevredenheid van het geachte Bossche publiek te verwerven.

De aanvang is precies des avonds ten half zeven ure. NB. Het lokaal zal door Kagchels verwarmd worden.

ADMINISTRATIE DER DOMEINEN. WEGEN, VAARTEN.

OPENBARE VERPACHTINGEN

VERKOOPINGEN.

De Agent van het Domein te 's Hertogenbosch, zal, als daartoe behoorlijk gemachtigd, ten overstaan van de bevoegde Autoriteiten, op na te melden plaatsen, dagen en uren,

1. Op Dingsdag, den 24 Januarij 1837, des voormiddags, ten negen ure, ten jaardagse der Stad Grave. 2. H E R V E R P A C H T E N : De Visscherij in de binnen en buiten rachten der Vesting Grave, voor den tijd van een jaar, ingaande met 1 Januarij 1837; welk perceel, op den 26 November 1856, nithoofde van te min gelding, is opgehouden.

3. V E R K O O P E N : Eene hoeveelheid Granen, bestaande in Tarwe, Rogge, Garst en Haver, zoo als dezelve gezolderd liggen te Grave, bij de Wed. Schoonenberg; te Escharen, bij M. Paas; te Beers, bij J. Arts; te Linden, bij F. van Hout, aan het Oatwijksche Veer; te Mill, bij W. van Sambek; en te Herpen, bij J. Hoefnagels;

en 2. Op Vrijdag, den 27 Januarij 1837, des namiddags, ten drie ure te Dongen, ten huize en herberge van J. G. Smits.

V E R K O O P E N : Zes en twintig kavelen Schaarhout, op stam, in de Dominale Plantaadjen, onder Dongen, op nieuw verdeeld in Zeven Slaan uit het Westelijk Maaizuurmanbosch, oud 7 jaren.

Achtien dito uit de Westelijke Rib over de Vaart, oud 7 jaren.

(Waarvan het Eiken, des verkiezende, kan worden geblekt of geschied)

Een dito, zijnde de Heggen om de Waiden, bij den Watermolen, oud 5 jaren.

Alle verlangd wordende inlichtingen zijn te bekomen bij de Reambten der Domeinen, in loco; alsmede ten Kantore van den Agent van het Domein.

's Hertogenbosch, den 19 December 1836.

De Agent voornoemd, H. W. VAN GRASVELD.

HENDRIK ANTONIJ BIJVOET

te 's Hertogenbosch residentende, sal publiek en voornamelijk Man, opveulen en verkoopen:

Op Dingsdag den 17 Januarij 1837, des voormiddags ten negen ure, te Gemonte, op de Goederen van Mevrouw de Wed. A. J. L O U T E R M A N S , te Gemonte. Eene groote partij zwaar vijftig S C H A A R H O U D E E I K E N - B O O M E N , M A S T S P A R K E N en L A P T E N .

Neg op gemelde 17 Januarij 1837, des middags ten twaalf ure, ten huize van J O H A N N E S V A N A G G E L E N te Gemonte:

30 Koopen extra zware en buitengewoon lange E T K E N B O O M E N , waarbinnen veel Bergroeden en voort geschikt voor allerlei Molen-, Kuip- en Timmerhout, staande op de Goederen van gemelde Mevrouw de Wed. L O U T E R M A N S , onder Schijndel in de Hermelen.

Op Donderdag den 19 Januarij 1837, des voormiddags ten negen ure, ten huize van J O H A N N E S V A N A G G E L E N , te Gemonte:

Eene groote partij zwaar vijftig S C H A A R H O U D E voorts E I K E N - en K L O M P B O O M E N , staande op de Goederen van de Erven Mevrouw de Wed. M. P R E D E R I K , onder St. Michiels Gestel en Gemonte.

Op Dingsdag den 24 Januarij 1837, des voormiddags ten negen ure, te Cromvoirt, op de Goederen van Mevrouw de Donatie G. B. V E R H E Y E N :

Eene considerable hoeveelheid extra schoon en zwaar vijftig S C H A A R H O U D E .

Alles zal tijdig behoorlijk zijn Afgesmet. Nadere informatie zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris B Y V O E T voornoemd.

ZEGT HET VOORT.

MARKTBERIGTEN.

Graanprijzen te 's Hertogenbosch, den 12 Januarij 1837.

Rogge } f 4.95 a 4.50
Boekweit } per Ned. Mud, } 6.50 a 6.00
Haver } 2.16 a 1.50
Garst } 0.90 a 0.60
Het Nederlandsche pond Boter. } 0.70 a 0.60
De 3 ————— Roggebrood 26 Cents.

Graanprijzen te Eindhoven, den 10 Januarij 1837.

Rogge } f 4.80 a 0.00
Boekweit } het Nederlandsche Mud, } 3.90 a 0.00
Haver } 2.60 a 0.00
Het Nederlandsche pond Boter. } 0.50 a 0.55
De vier Nederlandsche ponden Roggebrood 22 Cents.

BEURSPRIJZEN.

Wenen, den 4 Jan.: 5 pCt. Metall. 104; 4 pCt. 99; 3 pCt. 75; Bankactien 3 pCt. 1396.

Parijs, den 10: Er is volstrekt niets omgegaan ter beurze. De pCt. zijn voortdurend, nu gevraagd dan aangeboden, voor 79.75 gedaan geb. 79.60. Die onzekerheid schreef men voornamelijk aan de aanstaande discussie over het adres toe. Men geloofde echter dat daaraan de meerderheid aan het ministerie zal zijn. De 5 pCt. 108.90 a 108.65. Sp. Ardoin waren flauwer dan in de laatste dagen. Men schreef zulke toe aan de benoeming van den Infant Sebastian tot opperbevelhebber van het Carlistische leger en aan de tijdingen van de Spaansche grenzen, welke de Carlistische troepen voorstellen als wederom veeengevoegd en gereed om den oorlog in het gebergte voort te zetten. Voornoemd fonds werd verhandeld tegen 25; a; Uitgest. 11; Passief 6; Portugal 3 pCt. 30; a; Napels 98.75. — In de coulisse, Fransche 3 pCt. 79.72. — De wissel op Amsterdam op 1 maand, geld 57; op 3 maanden, geld en papier 57.

Londen, den 10: 3 pCt. gecons. 89; dito gerad. 89; Integr. 53; dito 5 pCt. 102; a; Ardoin 24; a; Coupons 48; Defered 12; Passief 74; Portug. 5 pCt. 48; dito 3 pCt. 30; Columb. 27.

Antwerpen, den 11: Ardoin 24; 23; 24 g.; Uitgest. 8; p. Darmst. Loten 25; p; Russisch-Fransche Aand. van 500 fr. 226 g.; Dito van 100fr. 50; g.; Belgie 100.

Amsterdam, den 12 Januarij. Ned. Werk. sch. 2; pCt. 54; 5 pCt. 101; Uitgest. Sch. kr. 23; Kansbill. 23; Amort. Synd. 4; pCt. 95; 3; pCt. 78; Handelint. 4; pCt. 184; Nieuwe dito 102.

Frankr. Ins. op het Grootb. —. Spanje 5 pCt. Nieuwe leening 24; Passief 74.

Rusl. Hope 5 pCt. 104. Oostenr. Metalliek 100.

Brazilië 5 pCt. 86.

In Holl. effecten bespeurde men eene kleine reactie en geen ernstige heeft zich geheel op deszelfs verhoogd standpunt van gisteren kunnen souteneren, hoewel van den anderen kant de prijsvermindering daarin slechts onbeduidend is. Alleen Oude Kaad. Handelmaatschappij blijven gezocht.

Ook Ardoin hebben zich op hunne verhoogde notering van gisteren niet kunnen staande houden. Men had blijkbaar een veel hooger merk van Antwerpen te gemoet gezien, en dit niet het geval was gemeld fonds, ondanks het vastere merk van Londen en Parijs, hier circa 1 pCt. lager, zonder dat de handel daarin eenige bijzondere levendigheid vertoonde.

Ook alle overige vreemde fondsen verkeerden in eene min of meer flauwe stemming, en waren algemeen tot iets verminderde koersen verkrijgbaar.

Laatste prijzen ten 5 ure. Integralen 54; Holl. 5 pCt. 101; Kansb. f 23; Ardoin 85 & 24.

GEDRUKT TE 'S GRAVENHAGE, BIJ A. F. VAN LANGENBUYSSEN.